

Vergaderjaar 2005–2006

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

Nr. 142

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 oktober 2005

Op 19 en 20 september jl. heeft de Raad van Ministers voor Landbouw en Visserij van de Europese Unie in Brussel vergaderd. Met deze brief breng ik u verslag uit van deze vergadering.

Het landbouwdeel van de agenda stond voornamelijk in het teken van de ontmoeting met vertegenwoordigers van de suikerproducerende ACS-landen en Minst Ontwikkelde Landen (MOL's). Daarnaast heeft de Commissie de Raad geïnformeerd over de stand van zaken ten aanzien van aviaire influenza. Voor wat betreft visserij bereikte de Raad opnieuw geen politiek akkoord over beheersmaatregelen in de Middellandse Zee. Verder is er gesproken over de versterking van herstelmaatregelen en heeft de Commissie haar plannen uiteengezet om de crisis in de visserijsector te lijf te gaan.

A-punten

Zie bijlage.

Hervorming suikermarktordening

In vervolg op de eerdere ontmoeting met vertegenwoordigers van de suikerproducerende ACS-landen en MOL's in januari dit jaar, sprak de Raad opnieuw in deze brede samenstelling over het Commissievoorstel voor de hervorming van de suikermarktordening. Namens de EU voerden de commissarissen Fischer Boel (Landbouw) en Michel (Ontwikkeling) en het voorzitterschap het woord.

De kritiek van de ACS- en MOL-woordvoerders op de hervormingsplannen spitste zich met name toe op de prijsdaling van 39%. Voor de ACS-landen resulteert die in een jaarlijks verlies aan exportinkomsten ter waarde van € 300 mln, waarmee een belangrijke en stabiele inkomstenbron wegvalt.

Hoewel ook de ACS-landen de noodzaak tot hervorming erkennen, menen zij dat er geen sprake is van een eerlijke en moreel gerechtvaardigd voorstel.

Van de zijde van de MOL's werd de beoogde ontwikkelingsdimensie van de *Everything But Arms*-overeenkomst (EBA) benadrukt, die hen vanaf 2009 volledig vrije markttoegang voor suiker in de EU biedt. De voorgestelde hervorming is tegengesteld aan deze doelstelling, zo werd betoogd, want het ontnemt hen een belangrijke kans op economische ontwikkeling. In reactie op de argumentatie van de Commissie dat een prijsdaling van 39% juist noodzakelijk is vanwege ongelimiteerde importen uit MOL's na 2009, werd met onbegrip gereageerd. De Commissie zou de potentiële exportcapaciteit schromelijk overschatten.

In haar reactie wees commissaris Fischer Boel op het feit dat de suikerprijs na hervorming nog altijd het dubbele van de wereldmarktprijs zal zijn. Bovendien liet zij weten de ACS-landen en MOL's al gedeeltelijk tegemoet te zijn gekomen door de aanvankelijke scherpere prijsdaling voor ruwe suiker gelijk te trekken met die voor witte suiker. Daar komt bij dat de prijsdaling voor witte suiker in twee jaar wordt doorgevoerd, terwijl voor ruwe suiker een langere overgangperiode wordt voorgesteld. Ten aanzien van de noodzaak van een prijsdaling van 39%, reageerde Fischer Boel dat er naast EBA ook andere overwegingen meespelen. Ze hecht sterk aan een lange termijnperspectief voor de suikerindustrie in zowel de EU als in de ACS-landen en MOL's en dat kan met een prijsdaling van 20% niet worden geboden. Ook stelde zij dat een prijsdaling in die orde van grootte niet zal leiden tot de noodzakelijke herstructurering van de Europese industrie.

Commissaris Michel merkte op dat de discussie niet alleen om de prijsdaling draait en ging in op de beschikbare fondsen voor flankerend beleid. Hij drong bij de ACS-delegaties aan op het spoedig indienen van actieplannen voor de herstructurering en diversificatie van hun economieën. Hoewel nog niet bekend is hoeveel geld in de periode 2007–2013 beschikbaar is, liet Michel weten dat hij in een sterkere positie staat als hij tijdig beschikt over goed onderbouwde strategieën.

Toelating ggo-maïslijn

De Raad heeft geen besluit kunnen nemen over het in de handel brengen van een nieuw genetisch gemodificeerd maïsproduct, *Zea mays L.*, lijn 1507. Een beschikking hiertoe lag aan de Raad voor, omdat in het voorbereidend comité geen gekwalificeerde meerderheid voor of tegen toelating kon worden bereikt. Hoewel één lidstaat alsnog voorstemde, verschoof de stembalans hiermee niet. De Commissie kan de beschikking nu zelfstandig vaststellen. Nederland kon overigens instemmen met toelating tot de markt van deze maïssoort.

Beheersmaatregelen Middellandse Zee

Opnieuw is de Raad er niet in geslaagd beheersmaatregelen voor de visserij in de Middellandse Zee vast te stellen. Een eerdere poging in juni liep ook al stuk. Ondanks toezeggingen van de Commissie op de meest controversiële elementen van het voorstel, hield een aantal direct betrokken lidstaten vast aan hun bezwaren tegen de voorgestelde maatregelen.

Herstelplannen visserij

De Raad heeft een gedachtenwisseling gehouden over opties en uitgangspunten ter verbetering van herstelmaatregelen voor de visbestanden. Het voorzitterschap had hiertoe een discussiedocument opgesteld en wilde op die wijze invulling geven aan de intentie om de complexe eindejaars TAC-en quotaonderhandelingen te «frontloaden», dus reeds in een vroeg stadium aan te vangen. Een meerderheid van de Raad sloot verdergaande stringentere maatregelen niet uit indien de bestandssituatie dit vereist. Ik heb daarbij wel benadrukt dat de eenmaal genomen maatregelen de tijd moet worden gegund om tot resultaten te leiden, om zo draagvlak te behouden. Daarbij is naleving en toezicht op de afgesproken vangstbeperkingen een absolute vereiste om tot herstel te komen. Tevens heb ik nog eens onderstreept dat voor wat betreft het kabeljauwbestand herstelmaatregelen vooral gericht moeten worden op de gerichte kabeljauwvisserij. De Nederlandse platvissector heeft immers al een substantiële bijdrage geleverd aan het herstel van dit bestand. Het beginsel van proportionaliteit is voor Nederland in dit verband een belangrijk uitgangspunt. Over de wenselijkheid van gebieds- en seizoenssluitingen, in aanvulling op de bestaande combinatie van TAC's en visserij-inspanningsbeperking, bestond binnen de Raad geen eenduidige opvatting. Dat is wel het geval voor het belang dat wordt gehecht aan een effectieve controle. De meningen van mijn collega's over de introductie van administratieve sancties (op communautair niveau) waren eveneens weer verdeeld. Daar waar Nederland dit idee steunt, zou een groep landen waaronder Frankrijk, vanwege de relatie met de nationale competenties, bezwaar maken tegen de introductie van administratieve sancties.

Diversen

Crisis in de visserijsector

Commissaris Borg heeft de Raad geïnformeerd over zijn initiatieven in reactie op de zorgelijke situatie in de visserijsector, die met name het gevolg is van de hoge brandstofprijzen. Hij benadrukte het belang van structurele maatregelen in het kader van het Visserijstructuurfonds. Voor het einde van het jaar zal de Commissie een Mededeling presenteren met richtlijnen voor het mogelijk verlenen van steun. De meeste lidstaten prezen het initiatief van de commissaris en steunden de werkwijze, met nadruk op structurele maatregelen zoals sanering en energie-efficiënte vismethoden en motoren. Van mijn zijde heb ik het belang onderstreept van het blijven hanteren en het respecteren van communautaire regels.

Noodmaatregelen ansjovis

Op Frans verzoek heeft de Raad gesproken over de voorgenomen verlenging van de noodmaatregel tot sluiting van de ansjovisvisserij in de Golf van Biskaje, tot einde 2006. Op 1 juli jl. had de Commissie op basis van wetenschappelijke gegevens besloten de visserij voor drie maanden te verbieden. De Franse minister wees op de grote gevolgen van dit voor-nemen. Hij erkende dat het bestand er slecht aan toe is, maar wees op de beperkte betrouwbaarheid van de gegevens. Commissaris Borg gaf aan geen andere alternatieven dan een volledig verbod te zien en hield daarom vast aan zijn voornemen tot sluiting tot einde 2006.

Aviaire influenza

De Commissie heeft een update gegeven van de situatie met betrekking tot aviaire influenza (AI). Er zijn geen gevallen bekend van menselijke besmetting in de nieuw geïnfecteerde gebieden, maar commissaris

Kyprianou herinnerde de Raad aan de gereede kans dat het virus zich muteert en van mens op mens overdraagbaar wordt. Vanuit deze invalshoek heeft de Commissie een gezamenlijke vergadering van de nationale hoofden van de veterinaire en medische diensten belegd, teneinde de samenwerking tussen beide terreinen op voorhand te versterken. Kyprianou riep voorts op tot snelle besluitvorming (voor 2006) over de Richtlijn inzake de bestrijding van aviariae influenza en hij benadrukte het belang van een geharmoniseerde bestrijdingsaanpak. Lidstaten zouden geen unilaterale stappen moeten ondernemen zonder voorafgaand overleg met de Commissie. Een recent initiatief van de VS voor een AI-partnership is door de Commissie positief bejegend, waarbij Kyprianou wel aangaf dat dit niet ten koste mag gaan van initiatieven in multilateraal kader (FAO, WHO). De commissaris gaf voorts aan dat hij overwoog een donorconferentie te initiëren. Op verzoek van de Kamer zal ik separaat nader ingaan op de algehele stand van zaken rond aviariae influenza, inclusief de voortgang in het overleg met de Europese Commissie.

Situatie op de graanmarkt

Polen vroeg aandacht voor de situatie op de graanmarkt en pleitte voor hogere exportrestituties om de graanoverschotten in Centraal-Europa weg te werken. Dit zou in landen die geen toegang tot zeehavens hebben, een efficiëntere en goedkopere manier zijn dan interventie omdat opslagcapaciteit beperkt is en transportkosten hoog zijn. Commissaris Fischer Boel toonde zich ongevoelig voor dit pleidooi en verdedigde de bestaande combinatie van interventie en exportrestituties.

Oostenrijk verzocht de Commissie om ook graan van mindere kwaliteit in aanmerking te laten komen voor interventie, dit vanwege de slechte weersomstandigheden deze zomer. De commissaris wees dit verzoek resoluut af, omdat dit zou leiden tot te hoge interventievoorraden.

Crisis in de sectoren wijn en groenten en fruit

Vanwege een grote oogst, gestegen importen en dalende consumptie zijn de prijzen in de groenten- en fruitmarkt sterk gedaald. Voor Italië vormden deze factoren aanleiding voor een hernieuwd pleidooi voor snelle voortgang met Commissievoorstellen over risico- en crisisbeheer. Bovendien pleitte Italië voor grotere hoeveelheden crisisdestillatie van wijn. In haar antwoord refereerde commissaris Fischer Boel aan de discussie over risico- en crisisbeheer in de Raad van mei jl. Uit deze discussie is gebleken dat er in de Raad geen overeenstemming over dit onderwerp bestaat en dat nadere analyse en discussie daarom nodig zijn.

De Commissie kijkt momenteel naar verschillende instrumenten voor risico- en crisisbeheer en binnenkort zal zij met een haalbaarheidsstudie komen over landbouwverzekeringen. In de tweede helft van 2006 kunnen bovendien de voorstellen voor een herziening van de marktordening voor groenten en fruit worden verwacht. In antwoord op het verzoek inzake crisisdestillatie verwees Fischer Boel naar problemen van meer structurele aard, die bij de hervorming van de marktordening voor wijn – eveneens voorzien in 2006 – moeten worden aangepakt.

Vervroegde betaling inkomenssteun

Om tegemoet te komen aan de inkomensproblemen die veel Tsjechische boeren hebben als gevolg van lage marktprijzen, verzocht Tsjechië de Commissie om de inkomenssteun in het kader van de *Single Area Payment Scheme* (SAPS) voorafgaand aan de oogst (in plaats van in december) uit te mogen betalen. Volgens de Commissie voldoet de situatie in Tsjechië echter niet aan de criteria voor vervroegde uitbetaling.

Tegelijkertijd liet de Commissie weten dat Polen, Litouwen en Letland, vanwege de slechte weersomstandigheden aldaar, wel gebruik kunnen maken van de (gedeeltelijk) vervroegde uitbetaling.

Stand van zaken WTO-landbouwonderhandelingen

Op eigen verzoek deed commissaris Fischer Boel verslag van haar bezoek aan de VS een week eerder. De voornaamste redenen voor haar bezoek waren het tonen van wilsbereidheid om Hongkong tot een succes te maken, het uitleggen van de GLB-hervormingen en het peilen van de Amerikaanse positie inzake interne steun. Uit gesprekken met de diverse belangenvertegenwoordigers en de Amerikaanse ministers van handel en landbouw kwam de indruk naar voren dat op dit laatste punt weinig concessiebereidheid bestaat. Verder blikte de commissaris kort vooruit op een ontmoeting in Parijs met de handelsministers van Brazilië, India en de VS. In antwoord op kritische reacties van diverse lidstaten benadrukte Fischer Boel dat de Commissie binnen haar mandaat zal opereren en dat er geen sprake is of zal zijn van unilaterale toezeggingen op het gebied van exportsteun of tariefreductie.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C. P. Veerman

Op het gebied van landbouw en visserij zijn een vijftal punten als A-punt, dat wil zeggen zonder verdere discussie, aangenomen:

Aanneming van de verordening van de Raad inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO);

Aanneming van een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 2092/91 inzake de biologische productiemethode en aanduidingen dienaangaande op landbouwproducten en levensmiddelen;

Aanneming van het besluit van de Raad betreffende de sluiting van een Overeenkomst in de vorm van een briefwisseling inzake de voorlopige toepassing van het protocol tot vaststelling, voor de periode van 1 januari 2005 tot en met 31 december 2010, van de vangstmogelijkheden en de financiële tegenprestatie, als bedoeld in de Overeenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en de Islamitische Bondsrepubliek der Comoren inzake de visserij voor de kust van de Comoren;

Aanneming een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 850/98 met betrekking tot de bescherming van koudwaterkoraalriffen tegen de gevolgen van de trawlvisserij in bepaalde gebieden van de Atlantische Oceaan;

Aanbeveling van de Commissie aan de Raad om de Commissie te machtigen om in het kader van artikel 19 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte onderhandelingen met het Koninkrijk Noorwegen te openen met het doel de bilaterale handel in landbouwproducten verder te liberaliseren.